

Nr 228

Av herr **Sandler m. fl.**, om ett investeringsanlag till nybyggnad för Musikaliska akademien med musikhögskolan m. m.

Musikaliska akademiens och musikhögskolans sedan länge planerade nybyggnad har nu fortskridit så långt, att en första etapp, omfattande huvuddelen av för musikhögskolan avsedda undervisningslokaler samt övnings- och spelningsrum för högskolans elever jämte vaktmästarbostäder, färdigställt och varit i bruk fr. o. m. den 1 januari 1957. Då denna 1:a etapp inte innehåller någon sal av den storleksordning, som erfordras för den vid musikhögskolan bedrivna undervisningen i orgelspelning och inte heller några utrymmen för akademiens bibliotek, som även är skolbibliotek för musikhögskolan, har orgelundervisningen och biblioteket måst behållas kvar i akademiens gamla lokaler vid Nybrokajen. Då det på grund av vid akademien och musikhögskolan rådande personalförhållanden m. m. visade sig vara oundgängligen nödvändigt att till de nya lokalerna vid Valhallavägen förlägga inte endast musikhögskolans utan också akademiens expeditioner, ha dessa måst inrymmas i tre lektionsrum av större typer och fyra överspelningsrum i nybyggnaden.

I anslagsäskandena för budgetåret 1955/56 hemställde byggnadsstyrelsen f. f. g. om medel för utförande av den för Musikaliska akademien och musikhögskolan avsedda nybyggnadens 2:a etapp och har sedan årligen äskat medel för samma ändamål. Etappen i fråga skulle enligt de ursprungliga planerna omfatta endast huvudentré och en för orgelundervisningen vid musikhögskolan avsedd stor orgelsal. För att i någon mån minska de med ett byggande i etapper förknippade olägenheterna har byggnadsstyrelsen i skrivelse den 31 augusti 1955 föreslagit en utökning av den 2:a byggnads-etappen till att omfatta förutom huvudentré och orgelsal även administrationsbyggnad.

Medel till utförande av den 2:a etappen i nybyggnad för Musikaliska akademien och musikhögskolan ha inte anvisats. Motioner i ärendet ha i båda kamrarna väckts till 1955, 1956 och 1957 års riksdagar. I anledning av dessa motioner har statsutskottet bl. a. anfört

i utlåtande nr 58/1955.

»Utskottet hyser full förståelse för vad i motionerna anförts därom, att byggnadskomplexets utförande i etapper medför olägenheter beträffande såväl undervisning och biblioteksverksamhet som administrationen och att det fördenskull är angeläget, att övergångstiden mellan första etappens färdigställande och hela byggnadsföretagets fullbordande blir så kort som möj-

ligt. Det vore från dessa synpunkter otvivelaktigt lämpligast, att arbetet med andra etappen kunde igångsättas i omedelbar anslutning till första etappens slutförande. Utskottet har likväl icke funnit sig böra för ifrågasvarande ändamål förorda en utökning av investeringen för nästa budgetår eller en omfördelning av densamma. Utskottet anser sig således icke böra tillstyrka bifall till motionerna i denna del utan biträder i förevarande avseende Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t snarast möjligt till förnyad prövning upptager frågan om erforderlig kapitalinvestering för fortsättande av ifrågasvarande byggnadsföretag med andra och tredje etapperna.»

i utlåtande nr 103/1956

»Utskottet, som icke är berett att tillstyrka bifall till de nu föreliggande motionerna I:236 och II:105, vill emellertid med anledning av motionerna framhålla, att utskottet förutsätter liksom tidigare, att Kungl. Maj:t snarast möjligt upptager i motionerna angivna anslagsfrågor till förnyad prövning.»

samt i utlåtande nr 55/1957 5:o)

»Utskottet . . . , vill — under hänvisning till vad utskottet senast vid fjol-årets riksdag i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1956:103 (punkten 1) i ärendet anfört — ytterligare understryka de svårigheter i olika avseenden, som uppenbarligen föreligga för akademien genom det inträdda avbrottet i byggnadsföretagets fullföljande. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t snarast möjligt upptager de i motionerna angivna anslagsfrågorna till förnyat bedömande.»

Olägenheterna med att biblioteket och en viktig del av undervisningen vid musikhögskolan, orgelundervisningen, måste behållas kvar i lokaler på ett betydande avstånd från högskolans nybyggnad ända till dess att 2:a etappen färdigställts, ha med skärpa påtalats i de tidigare motionerna, senast i de likalydande motionerna till 1957 års riksdag I:185 och II:86. Huvuddelen av lärarna ha inte den smidiga tillgång till undervisningslitteratur, som är nödvändig inte minst vid undervisning i musikaliska ämnen, materiel måste för dryga extra kostnader fraktas mellan akademiens gamla och nya byggnader, till nybyggnaden provisoriskt överflyttad materiel, t. ex. det dyrbara gram-mofonarkivet, löper allvarlig risk att skadas, då sakkunnig personal inte står till förfogande för dess skötsel o. s. v.

De antydda olägenheterna bli snabbt större, ju längre det dröjer, innan hela byggnadsprojektet blir realiserat, d. v. s. inte endast innan den 2:a utan också innan den bl. a. biblioteket omfattande 3:e etappen färdigställts. Detta gäller alldeles särskilt i följande avseenden.

De elever, som vid musikhögskolan deltaga i den för hela vårt lands musik- och kulturliv så utomordentligt betydelsefulla undervisningen i orgelspelning, äro i förhållande till andra elevgrupper vid musikhögskolan

orättvist missgynnade, inte endast därför att de ha sin utbildning förlagd till två förhållandevis långt från varandra belägna byggnader utan också därför att de i fråga om undervisningsmateriel äro så ojämförligt mycket sämre lottade än de med dem närmast jämförbara eleverna, nämligen eleverna i pianospelning. För undervisningen i detta ämne stå i de nya lokalerna en rad förstklassiga instrument till förfogande. Läraren i orgel-spelning däremot har tillgång endast till en gammal, uttjänt orgel, som i fråga om storlek, stämantal och tekniska resurser inte fyller de krav, som nu måste ställas på musikhögskolans enda för orgelundervisningen avsedda instrument.

Om inte åtminstone den 2:a etappen i Musikaliska akademiens och musikhögskolans nybyggnad inom loppet av de närmaste åren färdigställes, kommer akademiens styrelse att bli nödsakad att på grund av lokalbrist stoppa den med hänsyn till utvecklingen inom vårt lands musikliv nödvändiga och sedan ett par år tillbaka fortgående starkt ökade intagningen av elever i främst musiklärarklasser. Redan fr. o. m. nästa läsår, då en ökad intagning av militärmusiker i samband med genomförandet av den nya militärmusikorganisationen på nytt torde komma i fråga, bli svårigheterna i lokalhänseende betydande. En förutsättning för att de här antydda svårigheterna skola kunna bemästras är, att akademiens och högskolans expeditioner snart få möjlighet att inflytta i egna lokaler, så att de nu av dessa expeditioner upptagna lektionsrummen kunna stå till förfogande.

I detta sammanhang kan också påpekas, att undervisningen i musik-historia redan nu har att brottas med ett allvarligt lokalproblem. Den för denna undervisning avsedda speciella föreläsningssalen ingår i den 2:a byggnadsetappen. F. n. ges musikhistorieundervisningen i en för musiklärarutbildningen avsedd lektionssal, som inte är dimensionerad för det elevantal, som kommer i fråga vid de musikhistoriska föreläsningarna. Lokalsvårigheterna i samband med dessa äro redan nu nästan omöjliga att bemästra.

Med utförandet av 2:a etappen, är frågan om anskaffande av orgel till den i denna etapp ingående stora orgelsalen intimt förknippad. Orgeln i fråga har beräknats draga en kostnad av ca 170 000 kronor. En orgel av här avsedd storlek måste beställas minst två år före den tid då instrumentet skall stå färdigt att tagas i bruk och enligt gällande praxis skall en tredjedel av totallikviden erläggas vid beställningen. Bl. a. i motionerna till 1957 års riksdag I:185 och II:86 påtalades detta och hemställde motionärerna i anledning härav dels att riksdagen måtte besluta att anvisa ett investeringsanslag till nybyggnad för Musikaliska akademien med musikhögskolan med 500 000 kronor för utförande av rivnings-, sprängnings- och schaktningsarbeten och därmed sammanhängande planeringsarbeten i nybyggnad för Musikaliska akademien med musikhögskolan dels att de av statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet i årets statsverksproposition före-

slagna anslagen till Musikaliska akademien med musikhögskolan höjas med ett reservationsanslag av 65 000 kronor till inredning och utrustning av nya lokaler.

Byggnadsstyrelsen har för budgetåret 1958/59 äskat anslag till 2:a etappen i akademiens och musikhögskolans nybyggnad och i anledning härav har Musikaliska akademien i sina äskanden för nämnda budgetår 1958/59 under anslagsposten »5. Musikaliska akademien med musikhögskolan: Inredning och utrustning av nya lokaler» bl. a. hemställt »om anvisande av ett reservationsanslag av 65 000 kronor, motsvarande ca en tredjedel av kostnaderna för orgeln i akademiens konsertsal.»

Då statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet i sitt yttrande till årets statsverksproposition inte tillstyrkt det av byggnadsstyrelsen äskade investeringsanslaget till 2:a etappen, har han icke heller i sitt förslag till medelsanvisning till Musikaliska akademien och musikhögskolan upptagit något anslag till ifrågavarande orgel.

Därest anslag beviljas för igångsättande av andra etappen under budgetåret 1958/59, bör även ett anslag å 65 000 kronor ställas till förfogande för att möjliggöra beställning av den i denna etapp ingående stora orgeln, så att dess färdigställande inte försenas.

Vid väckandet av denna motion äro vi medvetna om att det budgetläge som kommer till uttryck i statsverkspropositionen gör att varje vidgning av utgiftsramen blir föremål för skärpt prövning. Vi ha icke desto mindre funnit oss föranlåtna att bringa under vederbörande utskotts prövning de i det föregående utvecklade olägenheterna av ett ännu en gång upprepat uppskov med fullföljandet av byggnadsplanen för Musikaliska akademien i och för det förslag till åtgärd eller uttalande i ärendet som utskottet efter sådan prövning finner sig böra framställa.

Med stöd av vad här anförts hemställa vi,

1) att riksdagen måtte besluta att anvisa ett investeringsanslag till nybyggnad för Musikaliska akademien med musikhögskolan med 500 000 kronor för utförande av rivnings-, sprängnings- och schaktningsarbeten och därmed sammanhängande planeringsarbeten i nybyggnad för Musikaliska akademien med musikhögskolan;

2) att de av statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet i årets statsverksproposition föreslagna anslagen till Musikaliska akademien med musikhögskolan höjas med ett reservationsanslag av 65 000 kronor till inredning och utrustning av nya lokaler.

Stockholm den 25 januari 1958

Rickard Sandler

Birger Lundström

Martin Söderquist